

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló - Megoldókulcs

Össz.pontszám:	65p	
----------------	------------	--

Beküldési határidő: 2024. október 22.

Név:.....

Lakcím:.....

Iskola neve, címe:.....

1. *Húzd alá egy pontért, hogy hányadik évfolyamon tanulsz!*

7.

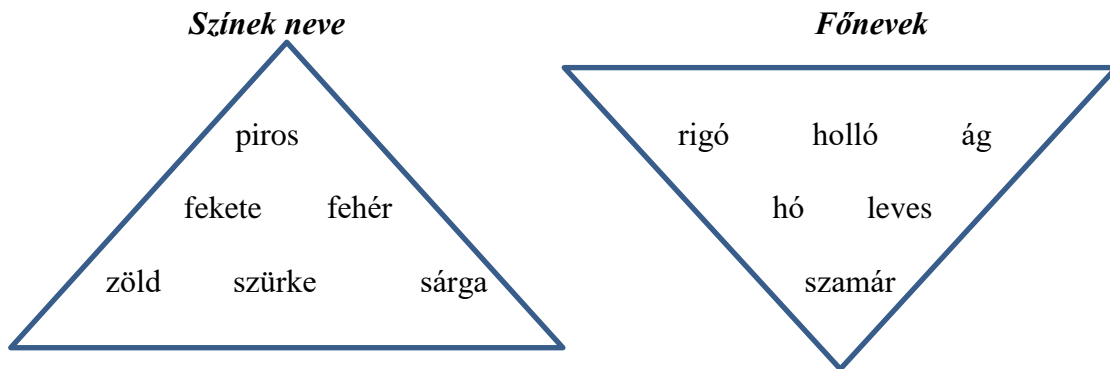
8.

<i>1p</i>	
-----------	--

2. Színkavalkád

Hiányos szólásokat, közmondásokat olvashatsz az alábbi feladatban. Egészítsd ki valamennyit színes szókapcsolatokkal!

Minden mondatban az első üres vonalra a megfelelő színt, a második vonalra a hozzá kapcsolódó főnevet írd! Ne felejtse el megfelelő toldalékkal ellátni a főneveket, ha szükséges! Ügyelj a helyesírásra!

- A. Ritka, mint a **fehér holló**.
- B. Majd ha **piros hó** esik.
- C. Nehéz vele **zöld ágra** vergődni.
- D. eltűnt, mint **szürke szamár** a ködben.
- E. Hátra van még a **fekete leves**.
- F. **Sárga rigónak** is fekete a fütyje.

12p	
------------	--

b) A fenti szólások, közmondások közül négynek röviden megadtuk a jelentését. Melyik mondatra igazak az állítások? Csak a betűjelet írd a vonalra! (Egy vonalra csak egyet írd!)

Soha: **B**

Szokatlan: **A**

Nyoma veszett: **D**

Értetlenkedik: **C**

4p	
-----------	--

3. A világ leghűségesebb állatai

Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

A címet hallva természetesen mindenkinek a kutya jut eszébe. Számos történet szól arról, hogy az ember legjobb barátja száz és száz kilométert vándorolt, csak hogy újra a gazdájával legyen. A legismertebb történetet Eric Knight tollából olvashatjuk, aki Lassie hazatér című regényében valós eseményt dolgozott fel. Bobbie, az elkóborolt csodakutya hat hónap alatt több mint 4000 km-t tett meg, hogy hazatérjen az oregoni Silvertonban élő gazdáihoz.

Egy Pero nevű, juhászkutyaként dolgozó négylábú egy alkalommal 385 kilométert tett meg az angliai Cumbria megyéből Walesbe Ceredigionig honvágától hajtva. Gazdái kölyökkorától kezdve nevelték és szerették őt, ám kis időre egy konkrét feladat kapcsán „kölcsonadták” egy másik farmernek. A kutya annyira megsínylette az átmeneti munkahelyváltást, hogy terelni sem volt hajlandó, inkább hazaszökött. Hacsikót a japán kultúrában a hűség jeles példaképeként szokták emlegetni, nem véletlenül. Az aranybarna kutya ugyanis minden este elbattyogott a vonatállomásra, hogy ott várja meg egyetemi professzor gazdáját, aki a közeli városkában tanított, azonban egy tragikus napon a saját előadása közben kapott agyvérzést, így soha többé nem térhetett haza kedvencéhez. A kutya még ezután is mindennap hűségesen járt ki az állomásra kilenc éven, kilenc hónapon és tizenöt napon át.

Feltétlenül meg kell említeni az argentin Capitánt, aki bár japán kollégájához hasonlóan szintén nem tölthetett együtt túl sok időt gazdájával, a közös egy évük során olyan mély kötelék alakult ki kettejük között, hogy az eb hat éven át őrizte egykori tulajdonosa sírhelyét.

De szólnunk azokról a fajokról is, akik nem az emberhez, hanem egymáshoz hűségesek, azaz életük végéig a választott párjuk mellett maradnak. Az emberszabású majmok közül egyedül a gibbon ilyen.

A madarak közül a hattyúk, az albatroszok, a császárpingvinek, a vadgerlek és a hollókeselyűk formálnak hosszú távú, monogám kapcsolatot. A sort a hím és a nőstény albatrosz vezeti, aki egészen addig egy pár marad, amíg az egyik egyed el nem pusztul. Ez annak tükrében érdekes különösen, hogy átlagos élettartamuk 40 év, de egyes példányok a 80 éves kort is megélhetik. Nem csak a párjukat tekintve hűségesek, ragaszkodnak a gyökerekhez is: a fészket ugyanis a szülők arra a helyre építik, ahol ők is születtek. A hattyúknál is erős az elköteleződés: a kapcsolatok 5 százaléka bomlik csak fel, mielőtt az egyik egyed elpusztul, a vadkacsák esetében ez 9 százalék. S hogy kik a legcsapódárabb madarak? Bizony a flamingók: 99 százalékuik esetében felbomlik a párok kapcsolata.

Forrás: <https://wmn.hu/wmn-zizi/49723-kutya-macska-vermetely--melyik-a-vilagon-a-leghusegesebb-allat>

a) Egészítsd ki a táblázatot! Egy esetben az ország nevének utána kell nézned.

A kutya neve	Ország	Esemény
Pero	Anglia (Wales nem jó)	terelni sem volt hajlandó, inkább hazaszökött
Hacsikó	Japán	gazdája halála után is várta az állomáson
Capitán	Argentína	hat éven át őrizte egykori tulajdonosa sírhelyét
Bobbie	USA (Oregon nem jó)	hat hónap alatt több mint 4000 km-t tett meg hazáig

6p

b) Állítsd sorrendbe hűség szempontjából a következő madárneveket úgy, hogy a leghűségesebb álljon legelől!

4.flamingó, 2.hattyú, 3.vadkacsa, 1.albatrosz

4p

c) Milyen esemény, adat kapcsolódik az alábbi számokhoz a fenti szövegből?

5: A hattúknál is erős az elköteleződés: a kapcsolatok 5 százaléka bomlik csak fel.

9: A vadkacsák esetében a kapcsolatok 9 százaléka bomlik fel. vagy Hacsiko kilenc éven, kilenc hónapon... át várta gazdáját.

385: Pero 385 kilométert tett meg,

4000: Bobbie hat hónap alatt több mint 4000 km-t tett meg.

4p	
----	--

d) Hogyan írjuk a szövegben szereplő tulajdonnevek –i melléknévképzős alakját?

Tulajdonnév (Mi?)	Melléknév (Milyen?)
Wales	walesi
Silverton	silvertoni
Cumbria megye	Cumbria megyei
Eric Knight	Eric Knight-i

4p	
----	--

e) Igaz – Hamis

A hollókeselyűk húséges állatok. I

A flamingók csupán 1 %-ban húségesek a párjukhoz. I

Lassie történetének alapja Bobbie kutya története. I

Pero több ezer kilométert tett meg, hogy hazatérjen gazdáihoz. H

A szöveg 7 féle kétlábú állatot említ. I

5p	
----	--

f) Legek

Az alábbi melléknevek a szövegben szerepelnek. Egészítsd ki a táblázatot a hiányzó alap-, közép- és felsőfokú alakokkal!

Alapfok	Középfok	Felsőfok
sok	több	legtöbb
konkrét	konkrétabb	legkonkrétabb
húséges	húségesebb	leghúségesebb

6p	
----	--

- g) Keress a szövegből az alábbi kifejezésekhez három-három szinonimát (rokon értelmű kifejezést)!

kutya az ember legjobb barátja négy lábú eb, kedvenc
nem jó: csodakutya, egyed
elment vándorolt, elkóborolt hazaszökött, elbattyogott
nem jó: nem térhetett haza, járt ki, elszökött

6p

- h) Húzd alá a szövegből kiválasztott szavak ellentétpárját! Egy sorban több kifejezés is aláhúzható.

konkrét	<u>a)elvont</u>	b)aktuális	<u>c)általános</u>
megsínylette	a)kárát látta	b)megszenvedte	<u>c)túliutott rajta</u>
legcsapodárabb	a)legcsalfább	<u>b)legműségesebb,</u>	<u>c)legkitartóbb</u>

3p

- i) Keress a szöveg első bekezdéséből olyan szavakat, amelyekben az alábbi mássalhangzó-törvények érvényesülnek. Nem találsz mindegyikre példát, ahova nem írható semmi, húzd ki! (Csak szavakat írd, szóhatáron érvényesülő mássalhangzó-törvényekre ne keress példát!)

írásban jelölt teljes hasonulás: arról

írásban jelöletlen teljes hasonulás: -

zöngéesség szerinti részleges hasonulás: -

összeolvadás: barátja, olvashatjuk

rövidülés: hallva

10p